

Format
Gruppearbejde og
klassediskussion

Tid
25-35 min.

Målgruppe
5.-7. klasse

Materiale
Filmen 'Hvis din
bagerjomfru var en
app' og video om
billeddeling

Del 1: Apps, billeder og dig

Formål

Denne del består af tre aktiviteter, som har til formål at få eleverne til at reflektere over, hvad de selv gør, når de er online. Her har man mulighed for at aktivere elevernes egen viden, før man arbejder med deres digitale rettigheder. I grupper skal de blandt andet tale om, hvilke apps de bruger, og lave en undersøgelse i klassen.

Sådan gør I

Aktivitet 1

(5-10 min.)

Samtale med sidemanden:

- Lav din Top 3 over apps, du bruger og del den med sidemanden. Kan I lave en fælles Top 3?
- Hvorfor har I valgt netop de 3 apps? Hvad gør dem gode?
- Har du fravalgt at installere en app eller slettet en app? – Hvorfor?
- Opsamling på klassen.

Aktivitet 2

(10 min.)

Se filmen '[Hvis din bagerjomfru var en app](#)'. Filmen er produceret af Forbrugerrådet TÆNK (2014).

Fælles diskussion i klassen:

- Hvilke oplysninger ønsker ekspedienten i bagerforretningen at få om de forskellige kunder?
- Hvordan reagerer kunderne?
- Hvordan ville du reagere, hvis du fik de samme spørgsmål hos din bager?
- Hvilke ting giver du gerne en app lov til?
- Læser du brugerbetingsbetingelserne igennem, inden du tager appen i brug? Hvorfor/hvorfor ikke?

Aktivitet 3

(10-15 min)

De fleste mennesker deler billeder på nettet hele tiden. Om man har været til koncert, ude at træne eller bare tilbragt tid med vennerne, ligger det naturligt for mange af os at tage billeder og dele dem. Vi har ofte forskellige grænser, når det kommer til billeddeling. Derfor er det vigtigt at tale med sine venner og familie om ens individuelle grænser. Desuden er der også billeder, der ikke er lovlige at dele.

Se først filmen '[Uploaded](#)'

Læreren spørger hele klassen:

- Er det ok, at moren deler billedet af sønnen uden at spørge om lov?
- Hvilken tekst skriver moren, med det billede hun har delt? Bliver billedet mere pinligt pga. teksten?
- Spørger jeres forældre om lov, inden de deler et billede af jer på fx Facebook eller Instagram?
- Spørger jeres bedsteforældre om lov, inden de deler et billede af jer?
- Spørger I om lov til at dele et billede af andre?
- Hvad er et samtykke?

Se derefter [filmen om billeddeling](#) på datatilsynets hjemmeside.

Til slut formulerer klassen sammen huskeregler til, hvordan man deler billeder på den bedste måde. Der skal både tænkes over de billeder man deler, men også den tekst man kan skrive til billedet.

Det er altid god stil at spørge andre, om man må tage et billede eller filme dem for derefter at dele det af dem. Det skal de give deres samtykke til. Det betyder, at de har givet tydeligt og frivilligt lov til det. Hvis de siger nej til deling, skal billedet eller videoen ikke deles.

Billeder på internettet af genkendelige/identificerbare personer betragtes som oplysninger om disse personer.

Hvis man har fået delt et billede eller en video mod sin vilje eller man ønsker at trække sit samtykke til deling tilbage, skal man gå til personen /institutionen /virksomheden mv. og bede om at få fjernet billedet. Det er ens ret ifølge persondatalovgivningen. Hvis det ikke lykkes, skal man kontakte den platform, som billedet ligger på, for at få det fjernet. Man kan også klage til Datatilsynet. Et billede eller en video kan deles af mange i løbet af meget kort tid, så man kan ikke vide sig helt sikker, at det forsvinder, ved at den der i første omgang delte det, sletter det.

Der skelnes ikke længere mellem portræt- og situationsbilleder.

Der kan være forskelle på motivet, der gør, at man som udgangspunkt ikke skal bede om lov til at dele. Tager man billedet til en koncert, i en park eller på et andet offentligt sted, behøver man som udgangspunkt ikke bede om lov (men det er god stil at spørge alligevel). Hvis man tager et billede et offentligt sted, hvor en person fremstår tydeligt, er det stadig en god ide at spørge om lov. Tager man til gengæld billeder af folk, der er på arbejde, til lægen eller på restaurant, skal man altid spørge dem om lov, før man deler. Det vigtigste er dog, at dem på billedet ikke føler sig udstillet. Der skal tages særligt hensyn til beskyttelse af børn og unge, der er mindre bevidste om risici og konsekvenser ved deling på internettet.

Hvis der er tale om deling af krænkende materiale, fx nøgenbilleder, gælder Straffeloven. Man kan få hjælp til at slette krænkende billeder og videoer på Red Barnets rådgivning [SletDet.dk](https://www.sletdet.dk). Her kan man også få vejledning i at anmelde det til politiet.

Hvis skolen eller klubben skal indhente samtykke til at offentliggøre billeder af børnene på skolens hjemmeside eller sociale medier, skal forældre give samtykke, hvis barnet er under 15 år. Hvis barnet er 15 år eller derover, kan barnet selv give samtykke.

Aktivitet 4

(10-12 min.)

Hvilke oplysninger ligger der om dig på nettet?

- Søg på dit eget navn i Google. Du skal skrive hele dit navn. Hvilke oplysninger finder du om dig selv?
- Prøv også med en kendt person, fx statsministeren.
- Diskussion i klassen: Hvilke oplysninger ligger der om dig på nettet? Hvad tænker du om, at oplysningerne ligger der?